

Συμβολισμοί στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

Περί της Καντήλας.

Η λέξη καντήλι προέρχεται από τη λατινική *candela* = κερί.

Στη χριστιανική Εκκλησία το Καντήλι τοποθετείται μπροστά στις άγιες εικόνες. Αυτό που τοποθετείται μπροστά στον Εσταυρωμένο, μέσα στο Ιερό Βήμα, διατηρείται πάντοτε αναμμένο και γι' αυτό λέγεται «ακοίμητο» Καντήλι.

Ένα Καντήλι τοποθετείται επίσης στο εικονοστάσι του σπιτιού και ανάβεται κάθε μέρα, σύμφωνα με την ορθόδοξο παράδοση.

Μια συνήθεια που διατηρεί τον βαθύ χριστιανικό συμβολισμό της με το Φώς του Χριστού που φωτίζει κάθε άνθρωπο, που θερμαίνει την ελπίδα και που παρηγορεί και συντροφεύει στις ατέλειωτες ώρες της μοναξιάς.

Το άναμμα του καντηλιού ενέχει τον συμβολισμό ότι προσφέρεται ως θυσία σεβασμού και τιμής προς τον Θεό και τους Αγίους του. Συμβολίζει επίσης, το φώς του Χριστού που φωτίζει κάθε άνθρωπο, καθώς επίσης συμβολίζει και το γνωστό παράγγελμα του Κυρίου μας ότι πρέπει να είμαστε, οι χριστιανοί, τα φώτα του κόσμου.

Το έλαιον, το λάδι δηλ. που καίει στα καντήλια μας, "τον του Θεού υπεμφαίνει έλαιον" γράφει ο Αγ. Συμεών Θεσσαλονίκης, το έλεος του Θεού που φανερώθηκε όταν η περιστερά του Νώε επέστρεψε στην Κιβωτό για να σημάνει την παύση του κατακλυσμού, έχοντας στο ράμφος της κλάδο ελαιάς, ή όταν ο Ιησούς, καθώς επροσηύχeto εκτενώς, επότιζε με τους θρόμβους του ιδρώτος του την ελιά, κάτω από τα κλαδιά της οποίας γονάτισε την μαρτυρική εκείνη νύχτα, στο Όρος των Ελαιών. Βέβαια, όλοι ξέρουμε πως απείρως ανώτερος του υλικού φωτισμού είναι ο εσωτερικός, αγιοπνευματικός φωτισμός. Έγραφε λοιπόν ο Θεοφόρος Πατήρ Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός: "Φωτίσωμεν... γλώσσαν" και συμπληρώνει ο σχολιαστής του : Επετεύχθη τούτο;

Το λάδι συμβολίζει το άπειρο έλεος του Θεού, αλλά και τα κανδήλια συμβολίζουν την Εκκλησία που είναι μεταδοτική Θείου ελέους και φωτιστική. Συμβολίζουν βέβαια τους ίδιους τους αγίους που το Φώς τους έλαμψε, κατά το λόγο του Κυρίου, «έμπροσθεν των ανθρώπων, όπως ιδώσει τα καλά έργα και δοξάσωσι τον Πατέρα τον εν τοίς ουρανοίς».

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους πρέπει οι Ορθόδοξοι να ανάβουμε το καντήλι όπως για παράδειγμα:

1. για να μάς θυμίζει την ανάγκη για προσευχή,
2. για να φωτίζει το χώρο και να διώκει το σκότος όπου επικρατούν οι δυνάμεις του κακού,
3. για να μάς θυμίζει ότι ο Χριστός είναι το μόνο αληθινό Φώς και η πίστη σε Αυτόν είναι Φώς,
4. για να μάς θυμίζει ότι η ζωή μας πρέπει να είναι φωτεινή,
5. για να μάς θυμίζει ότι όπως το καντήλι απαιτεί το δικό μας χέρι για να ανάψει έτσι και η ψυχή απαιτεί το χέρι του Θεού, τη Χάρη Του δηλαδή,

6. για να μάς θυμίζει ότι πρέπει το θέλημά μας να καεί και να θυσιαστεί,

7. για την αγάπη προς το Θεό κ.ά.

Εννοείται, βέβαια, ότι το λάδι των καντηλιών πρέπει να είναι ελαιόλαδο και μάλιστα όσο το δυνατόν καλύτερης ποιότητας. Άλλωστε ο Κύριος προσευχήθηκε στον κήπο των Ελαιών και ο ναός με τα κανδήλια μετατρέπεται σε νέο κήπο και ελέους (λαδιού) και Ελέους Θεϊκού Το λάδι τους μας θυμίζει την ευσπλαχνία του Θεού και το φως τους στη ζωή μας, που πρέπει να είναι φωτεινή και άγια.

Η φωτοχυσία του ναού συμβολίζει το θείο φως της παρουσίας του Θεού που φωτίζει τις καρδιές όχι μόνο των νεοφώτιστων αλλά και όλων των χριστιανών. Ο Κύριος φανέρωσε αυτή τη μεγάλη αλήθεια για τον εαυτό Του με τα ακόλουθα λόγια: "Εγώ ειμι το φως του κόσμου" (Ιωάν.8/η: 12). Είναι φως όχι μόνο λόγω της φωτεινής διδασκαλίας Του, αλλά κυρίως λόγω της φωτεινής παρουσίας Του. Αυτό επιβεβαιώνεται κυρίως από τη θαυμαστή Μεταμόρφωσή Του, όπου "έλαμψε το πρόσωπον αυτού ως ο ήλιος, τα δε ιμάτια αυτού εγένετο λευκά ως το φως" (Ματθ.17/ιζ: 2).

Στο Σύμβολο της Πίστεως ο Υιός του Θεού παρουσιάζεται ως "φως εκ φωτός". Στην ακολουθία του Εσπερινού επίσης ο υμνογράφος παρουσιάζει τον Κύριο ως "φως ιλαρόν". Και οι χριστιανοί με τα μυστήρια της Εκκλησίας και τον πνευματικό τους αγώνα μπορούν να δεχθούν το φως της χάριτος του Αγίου Πνεύματος και να το ακτινοβολούν με τη ζωή τους.

Στην "επί του όρους" ομιλία ο Κύριος συμβουλευοντας τους μαθητές Του είπε: "Υμείς εστε το φως του κόσμου... ούτω λαμψάτω το φως υμών εμπροσθεν των ανθρώπων, όπως ιδωσιν υμών τα καλά έργα και δοξάσωσι τον πατέρα υμών τον εν τοις ουρανοίς" (Ματθ 5/ε: 14-16). (Δηλαδή: Εσείς είστε το φως του κόσμου... έτσι να λάμψει το φως σας μπροστά στους ανθρώπους για να δουν τα καλά σας έργα και να δοξάσουν τον πατέρα σας τον επουράνιο). Εδώ φαίνεται καθαρά ότι το φως των μαθητών του Χριστού είναι τα καλά έργα της αγιοπνευματικής ζωής τους. Οι άγιοι στην άλλη ζωή θα ομοιάσουν με τον Κύριο, θα γίνουν "θεοί κατά χάριν". Αυτό το εκφράζει ο Κύριος καθαρά με τα προφητικά λόγια Του: "Τότε οι δίκαιοι εκλάμψουσιν ως ο ήλιος εν τη βασιλεία του πατρός αυτών" (Ματθ. 13/ιγ: 43).

Περί του κεριού.

Και το κεριό επίσης συμβολίζει το Φως του Χριστού, τη φλόγα της πίστεως.

Πίσω από το άναμμα του κεριού κρύβεται βαθύτατος συμβολισμός. Ο Συμεών Θεσσαλονίκης μας λέγει ότι το κεριό που ανάβουμε έχει έξι συμβολισμούς:

1. Συμβολίζει την καθαρότητα της ψυχής μας, γιατί είναι κατασκευασμένο από καθαρό κεριό μέλισσας.
2. Επίσης την πλαστικότητα της ψυχής μας, μια και εύκολα πάνω του μπορούμε να χαράξουμε ο,τιδήποτε.
3. Ακόμη την Θεία Χάρη, επειδή το κεριό προέρχεται από τα άνθη που ευωδιάζουν.
4. Επιπλέον συμβολίζει την θέωση, στην οποία πρέπει να φθάσουμε, επειδή το κεριό ανακατεύεται με τη φωτιά και της δίνει τροφή.
5. Και το φως του Χριστού επίσης δείχνει, καθώς καίει και φωτίζει στο σκοτάδι.

6. Και τέλος συμβολίζει την αγάπη και την ειρήνη που πρέπει να χαρακτηρίζουν κάθε χριστιανό, επειδή το κεριά καίγεται όταν φωτίζει, αλλά και παρηγορεί τον άνθρωπο με το φως του μέσα στο σκοτάδι.

Ανάβοντας κεριά πρέπει να θυμόμαστε ότι πρέπει να ζούμε μέσα στο φως που πήραμε με την βάπτισή μας.

Γι αυτό τη βάπτισή την ονομάζουμε και Φώτισμα. Γι αυτό και στη διάρκεια της βαπτίσεως κρατάμε αναμμένες λαμπάδες. Το φως αυτό είναι το πύρ της Πεντηκοστής, το φως του Αγίου Πνεύματος. Και το φως αυτό ανανεώνεται μέσα μας στην ψυχή μας, κάθε φορά που συμμετέχουμε στη Θεία Λειτουργία και κάθε φορά που κοινωνούμε και προσευχόμαστε. Γι αυτό στο τέλος κάθε Θείας Λειτουργίας ψάλλουμε : «Είδομεν το φως το αληθινόν, ελάβομεν Πνεύμα επουράνιον, εύρομεν πίστιν αληθή αδιαίρετον Τριάδα προσκυνούντες».

Το φως του Ναού όμως, πρέπει να πούμε, σώζει καλύτερα τους συμβολισμούς του και βοηθεί και την ψυχή να κατανηχθεί όταν είναι φυσικό, όπως στα περισσότερα από τα μοναστήρια μας, δηλαδή αποτελούμενο από κεριά και κανδήλια που καίνε και όχι τεχνητό που προέρχεται δηλαδή από ηλεκτρικό ρεύμα.

Τα **κεριά** όπως και το **λάδι** είναι μία προσφορά προς τον Θεό από αυτά τα υλικά αγαθά που ο ίδιος μάς δίνει (τα Σά εκ των Σών) και συμβολίζουν τα μέν κεριά το εύπλαστο και μαλακό της ψυχής αλλά και την ενωτική δύναμη του αγίου Πνεύματος διότι τα κεριά κατασκευάζονται, έτσι τουλάχιστον θα έπρεπε, από το αγνό κεριά που φτιάχνει η μέλισσα, η οποία για να παρασκευάσει το κεριά μαζεύει τη γύρη από διάφορα λουλούδια. Για το λόγο αυτό το κεριά μάς θυμίζει και την εργατικότητα της μέλισσας αλλά και το γεγονός ότι μαζεύει ό,τι καλό και απορρίπτει ό,τι ρυπαρό. Θυμίζει επίσης το κεριά τον τρόπο με τον οποίο το Πύρ, η Θεότητα δηλαδή, ενώνεται με την εύπλαστη ψυχή και τη μαλακώνει αλλά και τη φωτίζει και την ίδια και όλους όσοι έρχονται σε κοινωνία μαζί της.

Το κεριά, καθώς καίγεται, φωτίζει το περιβάλλον του. Έτσι και ο συνειδητός χριστιανός, όταν θυσιάζεται για την αγάπη του Θεού, φωτίζει τους συνανθρώπους του και τους δείχνει τον δρόμο της σωτηρίας.

Όταν ο πιστός εισέρχεται στον ναό, πρέπει να ανάβει στο μανουάλι ένα κεριά για τους ζώντες κι ένα κεριά για τους τεθνεώτες συγγενείς και γνωστούς του. Εάν όμως κάποιοι από τους ζώντες έχουν ιδιαίτερα προβλήματα, τότε καλό είναι να ανάβουμε κεριά για τον καθένα ξεχωριστά. Το άναμμα του κεριού πρέπει πάντοτε να συνοδεύεται με λόγια προσευχής. Για τους ζώντες θα ζητάμε το έλεος και την προστασία του Θεού, ενώ για τους τεθνεώτες τη θεία ευσπλαχνία και αιώνια σωτηρία τους.

Το αγνό κεριά που παράγεται από παρθένες μέλισσες συμβολίζει την ανθρώπινη φύση του Χριστού η οποία προήλθε από την πάναγνη και παρθένο Μαριάμ. Το τρικέρι του επισκόπου συμβολίζει την Αγία Τριάδα, ενώ το δικέρι τις δύο φύσεις του Χριστού. Τα κεριά ή οι λαμπάδες που ανάβουμε στη Βάπτισή συμβολίζουν το πνευματικό φως που λαμβάνει ο νεοφώτιστος. Τα κεριά της κηδείας, του τάφου και των μνημοσύνων συμβολίζουν το φως του Χριστού, στο οποίο ευχόμεθα να εισέλθει ο αποθανών. Ο Πολυέλαιος συμβολίζει την θριαμβεύουσα Εκκλησία των Ουρανών. Τα κεριά ή τα κανδήλια του συμβολίζουν τους αγίους. Στις μεγάλες γιορτές στις Ιερές Μονές σείουν τον Πολυέλαιο, για να φανερώσουν ότι και οι άγιοι στα επουράνια συνεορτάζουν και συγχορεύουν με την επίγεια Εκκλησία του Χριστού.

Περί του Θυμιάματος.

Θυμίαμα καλείται από τα αρχαία χρόνια το αρωματικό ρετσίνι ή το κόμμι που βγαίνει από τις τομές στον κορμό του δέντρου λίβανος εξ ου και λιβάνι. Στο σπίτι καλό είναι να προσφέρεται θυμίαμα τακτικά και να συνοδεύεται πάντοτε με κάποια προσευχή. Οι πνευματικοί συμβολισμοί του θυμιάματος είναι:

1. Το θυμίαμα εν πρώτοις συμβολίζει την προσευχή, που ανεβαίνει προς τον θρόνον του Θεού. "Κατευθυνθήτω η προσευχή μου ως θυμίαμα ενώπιόν Σου...". Είναι η ορμή της ψυχής προς τα άνω. Και ταυτόχρονα συμβολίζει και την ζέουσαν επιθυμία μας να γίνει η προσευχή μας δεκτή "εις όσμήν ευωδίας πνευματικής". Γράφει ο ιερός Χρυσόστομος : "Όσπερ το θυμίαμα και καθ' εαυτό καλόν και ευώδες, τότε δέ μάλιστα επιδείκνυται την ευωδίαν, όταν ομιλήση τώ πυρί. Ούτω δέ και η ευχή καλή μέν καθ' εαυτήν, καλλίων δέ και ευωδεστέρα γίνεται όταν μετά και ζεούσης ψυχής αναφέρηται, όταν θυμιατήριον η ψυχή γένηται και πύρ ανάπτη σφοδρόν". Γι' αυτό και πρέπει, όταν προσεύχεται κανείς, καλόν είναι να καίει θυμίαμα στο σπίτι.
2. Συμβολίζει ακόμη τις γλώσσες πυρός της Αγ. Πεντηκοστής, όταν ο Κύριος εξαπέστειλε στους Μαθητές Του το Πανάγιό Του Πνεύμα "έν είδει πυρίνων γλωσσών". Στην ευχή που λέγει ο ιερεύς, όταν ευλογεί το θυμίαμα στην Πρόθεση, αναφέρει "Θυμίαμά Σοι προσφέρομεν Χριστέ ο Θεός εις οσμήν ευωδίας πνευματικής, ο προσδεξάμενος εις το υπερουράνιόν Σου θυσιαστήριον, αντικατάπεμψον ημίν την χάριν του Παναγίου Σου Πνεύματος". Με το θυμίαμα δηλ. ζητούμε από τον Κύριο να μάς στείλει την αγιοπνευματικήν Του χάρι. Γι' αυτό και οι πιστοί, όταν τους θυμιάζει ο Ιερεύς, κλίνουν ελαφρώς την κεφαλή σε δείγμα αποδοχής της χάριτος αυτής. Ο Άγ. Συμεών Θεσσαλονίκης ερμηνεύει ως εξής την σημασίαν του θυμιάματος : "Δηλοί την απ' ουρανού χάριν και δωρεάν εκχυθείσαν τώ κόσμω διά Ιησού Χριστού και ευωδίαν του Πνεύματος καιάλιν εις τον ουρανόν δι' αυτού αναχθείσαν".
3. Το ευώδες θυμίαμα συμβολίζει εξ άλλου και τον αίον, που απευθύνεται προς τον Θεό. Η καύση του θυμιάματος σημαίνει τη λατρεία και τον εξιλασμό. Το δέ ευχάριστο συναίσθημα, που δημιουργείται από το άρωμα του θυμιάματος σε όλο το χώρο του Ι. Ναού, σημαίνει την πλήρωση της καρδιάς μας από τη θεία ευαρέστηση, που είναι ο καρπός της αγάπης μας προς το Θεό. Στην περίπτωση αυτή κάθε πιστός μετατρέπεται σε "ευωδίαν Χριστού".
4. Το δέ θυμιατήριον, όπου καίγονται τα κάρβουνα και τοποθετείται το θυμίαμα, συμβολίζει την κοιλίαν της Θεοτόκου, η οποία δέχθηκε στα σπλάχνα της σωματικώς την Θεότητα, που είναι "πύρ καταναλίσκον", χωρίς να υποστή φθοράν ή αλλοίωση. Κατά τον άγιο Γερμανό, Πατριάρχη Κων/λεως "Ο θυμιατήρ υποδεικνύει την ανθρωπότητα του Χριστού, το πύρ την θεότητα και ο ευώδης καπνός μηνύει την ευωδία του Αγίου Πνεύματος προπορευομένην". Και αλλού "Η γαστήρ του θυμιατηρίου νοηθεί αν ημίν η ηγιασμένη μήτρα της Θεοτόκου φέρουσα τον θείον άνθρακα Χριστόν εν ώ κατοικεί πάν το πλήρωμα της θεότητος σωματικώς. Διό και την οσμήν της ευωδίας αναδίδωσιν ευωδιάζον τα σύμπαντα".

Με απλά λόγια και ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός περιγράφει αυτόν τον συμβολισμόν, λέγοντας "Το θυμιατό σημαίνει την Δέσποινα, την Θεοτόκο. Όπως τα κάρβουνα είναι μέσα στο θυμιατό και δεν καίεται, έτσι και η Δέσποινα η Θεοτόκος εδέχθηκε τον Χριστόν και δεν εκάηκε, αλλά μάλιστα εφωτίσθηκε.

Με το θυμίαμα που προσφέρουμε την ώρα της προσευχής υποβοηθείται η ανάταση της ψυχής προς τα υψηλά «άνω σχώμεν τάς καρδιάς». Όπως το θυμίαμα θερμαινόμενο στον άνθρακα

ανέρχεται προς τα άνω ευωδιάζοντας το περιβάλλον, έτσι και η ψυχή του πιστού με θερμή πίστη πρέπει να περουργίζει προς τα άνω μυροβλύζουσα, απαγγιστρωμένη από τις υλικές μέριμνες. Η βάση του θυμιατηρίου υποδεικνύει την ανθρωπότητα του Χριστού, η φωτιά την θεότητα Του και ο ευώδης καπνός μάς «πληροφορεί» την προπορευόμενη ευωδία του Αγίου Πνεύματος.

Ο Μωσής υπακούοντας στον Θεό κατασκεύασε και τοποθέτησε στη Σκηνή του Μαρτυρίου Θυσιαστήριο του Θυμιάματος (Εξοδ. 30: 1-10). Ο τρόπος παρασκευής του Θυμιάματος διδάχθηκε από τον ίδιο τον Κύριο (Εξοδ. 30: 34-36). Η προσφορά Θυμιάματος στην Παλαιά Διαθήκη αποτελούσε εντολή του Θεού. Έπρεπε να προσφερθεί Θυμιάμα στην αρχή της ημέρας το πρωί και το βράδυ με το άναμμα των Λύχνων (Εξοδ. 30: 7-8).

Αυτή η καλή συνήθεια μεταφέρθηκε και στη χριστιανική λατρεία. Ιδιαίτερα προσφέρεται Θυμιάμα στον Εσπερινό με το ιλαρό φως της δύσεως του Ηλίου και στο ψάλσιμο του δεύτερου στίχου του 140 Ψαλμού, όπου ψάλλεται το "κατευθυνθήτω η προσευχή μου ως θυμιάμα ενώπιόν σου". Παρακαλούμε τον Κύριο να ανεβεί η προσευχή μας προς τον θρόνο Του, όπως ανεβαίνει το ευωδιαστό Θυμιάμα προς τον ουρανό.

Το λατρευτικό αυτό μέσο δημιουργεί καταλυτικό κλίμα προσευχής και ελκύει την αγιαστική χάρη του Θεού. Η ευλογία του Θυμιάματος κατά την τελετή της Προσκομιδής δείχνει καθαρά τη μεγάλη ωφέλεια, που προξενείται στους εκκλησιαζόμενους από την προσφορά του Θυμιάματος. Λέει χαρακτηριστικά εκεί ο ευλογών λειτουργός : "Θυμιάμά σοι προσφέρομεν, Χριστέ ο Θεός ημών, εις οσμίν ευωδίας πνευματικής· ό προσδεξάμενος εις το υπερουράνιον σου θυσιαστήριον, αντικατάπεμψον ημίν την χάριν του παναγίου σου Πνεύματος". (Δηλαδή : Θυμιάμα σ' Εσένα προσφέρουμε, Χριστέ Ύψιστε Θεέ, ως οσμή ευωδίας πνευματικής· αυτό, αφού δέχθηκες στο υπερουράνιό Σου Θυσιαστήριο, στείλε πίσω σε μας τη χάρη του παναγίου Σου Πνεύματος). Έκπληξη προκαλεί το ότι τα ίδια λόγια περίπου χρησιμοποιεί ο λειτουργός και για την προσφορά των Τιμίων Δώρων στη Θεία Λειτουργία : " Όπως ο φιλόανθρωπος Θεός ημών, ο προσδεξάμενος αυτά εις το άγιον και υπερουράνιον και νοερόν αυτού θυσιαστήριον εις οσμίν ευωδίας πνευματικής, αντικαταπέμψη ημίν την θείαν χάριν και την δωρεάν του Αγίου Πνεύματος, δεηθώμεν".

(Δηλαδή: Με σκοπό ο φιλόανθρωπος Θεός μας, που δέχθηκε αυτά στο άγιο και υπερουράνιο και πνευματικό Του Θυσιαστήριο ως οσμή ευωδίας πνευματικής, να στείλει πίσω σε μας τη θεία χάρη και τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος, ας παρακαλέσουμε).

Όταν ο λειτουργός θυμιάζει τους πιστούς, αυτοί πρέπει να προσκυνούν ευλαβικά προσδοκώντας την ευλογία και τη χάρη του Θεού. Όταν ο λειτουργός θυμιάζει τις εικόνες των αγίων, επιζητεί τις μεσιτικές προσευχές τους προς τον Κύριο για βοήθεια των μελών της στρατευομένης Εκκλησίας. Δυστυχώς Πολλοί χριστιανοί, όταν τους θυμιά ο Ιερέυς, παραμένουν ακίνητοι (σάν κολώνες). Και τούτο, ασφαλώς, λόγω άγνοιας! Η μικρή υπόκλιση είναι δείγμα ότι συμμετέχουμε στα τελούμενα και μία ανταπόκριση στοιχειώδους ευγένειας προς τον λειτουργό που προσεύχεται για μάς!

Τί συμβολίζει το χέρι του Ιερέα που ευλογεί;

Με αυτόν τον τρόπο ο Ιησούς ευλογούσε την ημέρα της αναλήψεως Του. "Και αφού σήκωσε τα χέρια του, τους ευλόγησε. (Λουκά 24,50) και ευλογώντας τους, εχωρίσθηκε απ' αυτούς και εφέρετο πρὸς τα πάνω, στον ουρανό μέχρι που τον έχασαν από τα μάτια τους. Αυτή η ευλογία είναι πια η αρχή της Πεντηκοστής. Ο Κύριος ανέρχεται για να μας στείλει το παράκλητο Πνεύμα, όπως λέγει το τροπάριο της εορτής: "Ανυψώθηκες στη δόξα, Χριστέ Θεέ μας, αφού χαροποίησες τους μαθητές σου με την επαγγελία του Αγίου Πνεύματος και βεβαιώθηκαν από

την ευλογία σου".

Με τον ίδιο τρόπο από τότε και κάθε κληρικός με το δεξί του χέρι, ευλογεί το ποίμνιο του.

Δυο πνευματικές ερμηνείες υπάρχουν για τον συμβολισμό του χεριού:

Η πρώτη λέει, ότι έτσι, το χέρι σχηματίζει την φράση "Ιησούς Χριστός Σωτήρ". Το μικρό δάχτυλο παρομοιάζει το "ιώτα" - την λέξη Ιησούς. Ο δείκτης με τον μέσο "χιαστί" το γράμμα "Χ" την λέξη Χριστός και ο παράμεσος με τον αντίχειρα το μικρό "σ" (σίγμα) που δηλώνει την λέξη Σωτήρ.

Η δεύτερη λέει, ότι έτσι, το χέρι σχηματίζει την φράση "Ιησούς Χριστός Νικά". Το μικρό δάχτυλο παρομοιάζει το "ιώτα" - την λέξη Ιησούς. Ο παράμεσος με τον αντίχειρα το γράμμα "χ" την λέξη Χριστός και ο δείκτης με τον μέσο, το μικρό "ν" που σημαίνει Νικά.

Ο λόγος που ανάβουμε το καντήλι

Πρώτον: Γιατί η πίστη μας είναι φως. Ο Χριστός είπε: «Εγώ ειμί το φως του κόσμου». Το φως της κανδήλας μας θυμίζει το φως, με το οποίο ο Χριστός καταναγάζει τις ψυχές μας.

Δεύτερον: Για να μας θυμίζει, ότι και η ζωή μας πρέπει να είναι φωτεινή σαν των αγίων, δηλαδή των ανθρώπων, που ο Απόστολος Παύλος τους ονομάζει «τέκνα φωτός».

Τρίτον: Για να είναι έλεγχος στα σκοτεινά μας έργα και στις κακές μας ενθυμήσεις και επιθυμίες. Και έτσι να τα επαναφέρει όλα στο δρόμο του φωτός του αγίου Ευαγγελίου. Για να λάμψει «το φως ημών εμπροσθεν των ανθρώπων, όπως είδωσιν ημών τα καλά έργα και δοξάσωσι τον Πατέρα ημών τον εν τοις ουρανοίς».

Τέταρτον: Είναι μια μικρή δική μας θυσία, σημείο και δείγμα της ευγνωμοσύνης και της αγάπης, που οφείλουμε στο Θεό για τη μεγάλη θυσία που έκαμε για μας. Με αυτήν και με την προσευχή μας, τον ευχαριστούμε για τη ζωή, για τη σωτηρία και για όλα όσα μας χαρίζει η θείκη και άπειρη αγάπη του.

Πέμπτον: Για να είναι φόβητρο στις δυνάμεις του σκότους, που μας επιτίθενται με ιδιαίτερη πονηρία πριν και κατά την ώρα της προσευχής και θέλουν να απομακρύνουν τη σκέψη μας από το Θεό. Οι δαίμονες αγαπούν το σκοτάδι και τρέμουν το φως: Και του Χριστού κι εκείνων που αγαπούν τον Χριστό.

Έκτον: Για να μας παρακινεί σε αυτοθυσία. Όπως δηλαδή με το λάδι καίγεται στο καντήλι το φυτίλι, έτσι και το δικό μας θέλημα να καίγεται με τη φλόγα της αγάπης για τον Χριστό και να υποτάσσεται πάντοτε στο θέλημα του Θεού.

Έβδομον: Για να μάθουμε ότι: Όπως δεν ανάβει το καντήλι χωρίς τα δικά μας χέρια, έτσι και το εσωτερικό καντήλι της καρδιάς μας δεν ανάβει χωρίς τα χέρια του Θεού. Οι κόποι των αρετών μας είναι η καύσιμη ύλη (το φυτίλι και το λάδι), που για να ανάψουν και να φωτίσουν χρειάζονται το «πυρ» του Αγίου Πνεύματος.

Ο Συμβολισμός του κεριού στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

Είναι χαρακτηριστικά τα λόγια του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά: «Πάσα τελετή και παν επί

μέρους στοιχείον αυτής, και το πλέον έτι φαινομενικώς μικρόν και ασήμαντον είναι σύμβολον και εγκρύπτει την υπέρ λόγον αλήθειαν, την οποίαν συμβολίζει, και ως εκ τούτου έχει δύναμιν και λόγους και σημασίαν».

Ένα τέτοιο σύμβολο που λέγει ο Άγιος Πατήρ είναι και το κερι ή η λαμπάδα.

Οι πρώτοι χριστιανοί χρησιμοποιούσαν το κερι ως μέσο φωτισμού στις συνάξεις τους.

Όταν τον 4ο αιώνα ο Μ. Κωνσταντίνος παύει τούς διωγμούς εναντίον των χριστιανών, έχομε και την ανέγερση Ναών όπου η Εκκλησία για να διασώσει ένα τμήμα από την ύπαρξή της εντάσσει στη λατρεία το κερι στο οποίο αποδίδει τούς εξής συμβολισμούς:

1. Το προσφερόμενο κερι μας υπενθυμίζει την εσωτερική μας μεταμόρφωση την οποία πρέπει να επιδιώκομε.
2. Το άναμμα του κεριού μας παρακινεί να ζητήσωμε από τον Θεο τη Χαρη του Αγίου Πνεύματος.
3. Η φλόγα του κεριού μας υπενθυμίζει ότι πρέπει να γίνομε φλογεροί ποιητές της πίστεώς μας, της αγάπης, της ειρήνης και της ανεξικακίας.

Το κερι όμως το συναντάμε και σε όλα τα μυστήρια της Εκκλησίας και κάθε φορά με διαφορετικό συμβολισμό.

Στην Θεία Ευχαριστία, συμβολίζει το φως του Χριστού που δια του Ευαγγελίου λάμπει στις ψυχές μας.

Στο Άγιο Βάπτισμα, έχομε την αναμμένη λαμπάδα που συμβολίζει ότι το νεοφώτιστο πρέπει να βλέπει τα καλά έργα και να δοξάζει τον Θεό. «Ούτω λαμψάτω το φως υμών έμπροσθεν των ανθρώπων, όπως ίδωσιν υμών τα καλά έργα και δοξάσουσιν τον πατέρα υμών τον εν τοις ουρανοίς».

Στο Μυστήριο του Γάμου, το άναμμα των λευκών λαμπάδων συμβολίζει την αγνότητα των ψυχών των νεονύμφων.

Επίσης το κερι το συναντάμε και στα μνημόσυνα, το οποίο συμβολίζει την παράκλησή μας υπέρ των κεκοιμημένων. Να τούς αναπαύει ο Κύριος εν τόπο φωτεινό.

Απ' όλα αυτά καταλαβαίνουμε ότι το άναμμα του κεριού δεν είναι απλώς μια τυπική, αλλά μια σπουδαία πράξη στην οποία πρέπει να δώσομε το ενδιαφέρον που της αξίζει.